

[Veistrup.]

uforandret saaledes, som Finansministeren har fremsat det. I hvert Fald er de Ændringer, der blev vedtaget i Folketinget, saa smaa, at de i og for sig ingenting betyder. Naar man har vedtaget Forslaget aldeles enstemmigt i Folketinget — og man kan efter de Udtalelser, der er fremkommet her, forudse, at det ogsaa vil blive Tilfældet her —, tager jeg dette som Udtryk for Forstaaelsen af de vanskelige økonomiske Forhold, vi i Øjeblikket lever under. Ingen kan være blind for, at under den Gældskrise, vi er inde i, betyder Rentetrykket ganske overordentlig meget — det kan være aldeles afgørende for den enkelte Økonomi —, men det er ikke alene Renten, men Renten i Forbindelse med Afdragsvilkaarene, der i mange, mange Tilfælde er trykkende. Dersom Pengeinstitutter og private Kapitalejere kunde enes om at fravige de stipulerede Afdrag i de forskellige Gældsforhold, kunde man derfor maaske undgaa, at alt for meget blev slaaget i Stykker. Ingen kan i dette Øjeblik vide, om Regering og Rigsdag ikke paa et senere Tidspunkt bliver nødt til at beskæftige sig med hele dette Forhold. Det skulde dog nødvendig komme dertil, at adskillige maatte gaa fra Hus og Hjem paa Grund af Forpligtelser indgaaede under ganske andre Forhold end dem, vi for Tiden lever under. Det er derfor kun rimeligt, at Staten, naar den overvejer Rentespørgsmaalet, tager ogsaa dette Forhold med ind under sine Overvejelser, saaledes som det har fundet Udtryk i Lovforslagets § 4 og blev omtalt af den højtærede Minister. Men jeg er ganske klar over, at det nævnte Spørgsmaal med Hensyn til de stipulerede Afdrag har sine Vanskeligheder. Det har det først og fremmest i Kraft af det solidariske Ansvar, som er gennemført i ret stor Udstrækning herhjemme, stærkest vel af den Mængde store Hypotek- og Kreditforeninger, vi har. For Resten er det solidariske Ansvar ogsaa udenfor disse Virksomheder anvendt i meget stor Udstrækning; man kan saaledes nævne Forsikringsvirksomhederne; ogsaa der er det solidariske Ansvar gennemført i vid Udstrækning.

Men er der saaledes bygget meget op paa Grundlag af det solidariske Ansvar, kan der ikke være Tvivl om, at dette i Øjeblikket staar som en Hindring for den i ret stor Udstrækning tiltrængte Rentenedsættelse. Særlig er det 5 pCt.s Serieerne i vore Kreditforeninger, som bevirker, at man ikke er i Stand til at gaa til en større Rentenedsættelse, i Kraft af den simple Ting, at Renten i

nogen Grad maa rette sig efter Kreditforeningernes Rente.

Den Virksomhed, Staten i Henhold til det foreliggende Lovforslag kan udøve med Hensyn til Rentenedsættelse, er, som det rigtigt er sagt, ikke overvældende. Og det kan den heller ikke være, medmindre man ogsaa i dette Tilfælde tør tro paa Eksemplets Magt. Men er det saaledes ingen stor eller indgribende Reform, vi behandler her, vil den dog sikkert være velset i mange smaa Hjem, fordi det altid er de sidste Kroner, det er vanskeligst at skaffe til Veje. Vi er saadan stillet i Øjeblikket og vil være det i den nærmeste Fremtid, at vi kommer til, om jeg saa maa sige, at regne med Smaapengene.

Jeg anbefaler altsaa Lovforslaget som en betimelig og nyttig Foranstaltning og haaber, at Loven maa virke, ikke alene i Kraft af de Bestemmelser, som findes deri, men ogsaa i Kraft af det Eksempel, der her er vist fra Statsmagtens Side.

Finansministeren (Bramsnæs): Jeg takker de ærede Ordførere for den velvillige Modtagelse af Lovforslaget.

Den ærede Ordfører for Venstre (Hauch) spurgte, om der ikke var Mulighed for at faa en Rentenedsættelse for de Driftslaaneforeninger, som omhandles i § 4. Jeg tror, jeg maa svare dertil, at indenfor dette Lovforslags Ramme er en saadan Mulighed ikke til Stede. Om der skal gives en Rentenedsættelse til dem, maa undersøges ud fra det almindelige Synspunkt, om der fra Statens Side skal gives Tilskud. Men dette Lovforslag er affattet saadan, at der ikke deri ligger noget egentligt Tilskud; min Hensigt har ikke været at opstille Regler om egentlige Tilskud fra Staten, jeg har villet holde mig til det, som forhaabentlig inden længe vil være den normale Rente. Kommer man derimod ind paa Spørgsmaalet, om Staten skal laane billigere ud, end den selv kan skaffe Penge, er vi inde paa Begrebet Tilskud. Og Tilskud mener jeg ikke bør ordnes ved en Lov om Rentens Størrelse, men ydes paa Finansloven som en Rentenedsættelse for de og de Mennesker. Indenfor denne Lov kan det altsaa ikke finde Plads ifølge selve Lovens Princip. Men det er muligt, at disse Spørgsmaal om Ydelse af Tilskud maa tages op, og jeg er klar over, at i saa Tilfælde maa ogsaa Spørgsmaalet om Rentenedsættelse for de omtalte Driftslaaneforeninger behandles. Man bør efter min Mening se paa det Spørgsmaal, hvorvidt der bør ydes Tilskud her, ud fra mere almindelige Syns-